

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

4. Quæ sit agiltas eius & ad quid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

tionem à tali loco. Sed potest obijci, quia licet Beatus possit ex dote subtilitatis non resistere alteri corpori, sed penetrari cum illo: tamen etiam potest non vti hac dote, & expellere aliud à suo loco, ergo tunc posset diuidi gladio. Idcirco addendum est, fortasse ex vi prædictæ qualitatis, & internæ dispositionis ita conseruari, & quasi solidari corpus Beati, vt quantitas eius diuidi non possit ab extrinseco agente. Sic ut cæli quæritas, licet sit eiusdem rationis cum quantitate elementorum: tamen ratione subiecti, vel dispositionum ita conseruatur, vt diuidi non possit. Adde denique, per dotem agilitatis tam esse potens gloriosum corpus ad retinendum locum, vbi se constituit, vt à nullo agente creato dimoueri possit. Et ex hoc etiam capite nihil potest per diuisionem pati, quia diuisio, quæ fit ratione corporis subintrantis, intelligi non potest sine mutatione locali, vel destructione corporis diuisi. Quapropter, remota omni alteratione, & diuisione locali, nulla superesse potest passio per diuisionem.

Dubium.
D. Thom.
Responsio

Vltimo ex dictis definitur alia quæstiuncula, quæ D. Thom. supra attigit, an hæc impassibilitas sit æqualis in omnibus Beatis. Dicendum est enim quoad negationem, & priuationem esse æqualem, vt ex dictis constat: tamen quoad causam ait D. Thomas esse inæqualem. Quod potest intelligi vel ratione gloriæ, & meritum, quæ est prima radix huius dotis vel ratione illius qualitatis, seu dispositionis positivæ, quæ pro ratione meritum magis, ac minus perfecta esse potest. Sicut cæli, vel Angelicæ sunt incorruptibiles, quoad carentiam passionis contrariæ: natura vero positiva, in qua hæc priuatio fundatur, perfectior est in vno, quam in alio.

SECTIO IV.

Quid sit agilitas corporis Christi, & quis effectus eius.

Dos agilitatis quid sit.

Agilitatis dotem (vt ipsum etiam nomen præfert) omnes Theologi explicant per modum cuiusdam facultatis ad motum localem expeditè, velociter, ac faciliè exercendum. Quam nominis rationem, seu descriptionem apertè quoque conuincunt omnia Scripturæ, & Sanctorum testimonia, quibus supra probauimus, esse in corpore glorioso hanc dotem agilitatis. Neque in hac generali ratione est vlla difficultas, tota vero posita est: tum in explicanda illa facilitate, vel perfectione localis motus seu mutationis, quam præbet hæc agilitas: tum etiam in explicando modo, quo confert hunc effectum: ex quo etiam constabit, quid sit hæc facultas. Potest autem in humano corpore triplex esse motus localis. De hoc enim semper erit sermo. Primus est progressus, qui procedit ab anima operante per cognitionem, & appetitum: exercetur autem per membra corporis, mouendo vnam partem mediante alia, & consequenter prius vnam, quam aliam: in quo propterea motu necessarium etiam est, vt aliqua pars quiescat, dum alia mouetur. Secundus motus vocari potest simplex, quo totum corpus veluti vno impetu æquè primo citius, sicut mouentur grauius, leuius, & proiecta. Tertius motus, vel mutatio intelligi potest, qua corpus ab vno loco in aliud subito transferatur absque vlla successione, vel mora in spacio medio. De his ergo omnibus sigillatim videndum est: an sint in corpore beato, & quomodo per dotem agilitatis pertineant.

Motus localis quomodo simplex.

Principio igitur, potuisse Christum post resurrectionem motu progressiuo mouere corpus suum, in superioribus diximus, estque de fide certum. I-

dem est de omnibus Beatis post resurrectionem: & dubium etiam non est, quin ventur interdu hac facultate, & mouebuntur hoc modo suo arbitrio. Denique omnes etiam Theologi docent, habituros Beatos summam quandam facilitatem in hoc motu exercendo. Nam hoc apertè significant Scripturæ, quæ de Beatorum agilitate loquuntur, vt supra ostensum est. Videtur autem hæc facilitas in duobus consistere, primo, quod nullum laborem, vel lassitudinem sentiant: vnde fiet, vt quandiu voluerint, possint in hoc motu durare. Quod significatum est illis verbis Isai. capit. 40. *Current, & non laborabunt, Isai. 40. ambulabunt & non deficient.* Et hoc totum manifestè prouenit ex impassibilitate, à qua nascitur, vt per huiusmodi motum nihil alterentur membra corporis, nec relaxentur, nec spiritus dissipentur. Quapropter hac in re nulla est difficultas. Secundò consistit hæc facilitas in maiori velocitate motus, quæ significatur illis verbis Isaiæ, *Assument pennas, sicut aquila: & illis Sap. 3. Tanquam scintille in arundine to current.* De hac igitur est difficultas, vnde proueniat. Velocitas enim motus est quædam maior perfectio actionis, seu modi agendi, quæ prouenire potest, vel ex augmento virtutis motiue, vel ex ablatione repugnantia, seu resistentia mobilis, vel ex vtroque capite.

Prima ergo sententia est, Beatum habere virtutem velocius se mouendi per solam ablationem resistentia, quæ prouenit ex grauitate corporis: & quia non videtur auferri posse resistentia, nisi auferatur ipsum met pondus, & grauitas, ideo consequenter asserit hæc sententia, auferri à corpore glorioso grauitatem. Hunc modum dicendi indicat Bonau. d. 49. art. vltim. q. 2. ad 1. & eum vt probabilem referunt Durand. Paludan. Maior, & alij, ipsi tamen id diffinitè non affirmant. Neque mihi potest vlla ratione probari, non quia existimem implicare contradictionem conseruari corpus humanum sine grauitate (hanc enim repugnantiam non inuenio) sed quia hæc grauitas est naturalis proprietas necessario consequens complexionem, & compositionem, corporis humani. Dictum est autem supra, futurum esse in humano corpore omnes naturales corporis facultates, & proprietates. Alioqui esset illud corpus monstruosum, & præter naturam: sicut si corpus illud non esset solidum, aut non haberet quædam partes duriores, vel densiores alijs, non esset conuenienter dispositum: ergo idem est de grauitate, quæ non minus est intrinseca qualitas, & necessario consequitur ex tali temperamento, densitate, ac duritie. Sine dubio ergo dicendum est, qualitatem illam, quæ est grauitas, manere in corpore beato. Deinde, ad hunc effectum non sufficeret ablatio grauitatis. Quia virtus motiua animæ definita est ad aliquam velocitatem motus non tantum ex resistentia contrarij, sed ex se, quia imperfecta est, & finitè virtutis limitata ad talem modum agendi. Sicut quæuis terra descenderet deorsum absque vlla resistentia medijs, vel alterius corporis extrinseci, nihilominus & in tempore, & cum determinata velocitate descenderet, quia grauitas habet determinatam efficaciam ex se. At corpus Beati in hoc genere motus non est determinatum ad certam velocitatem, sed quacunque signata potest agi cum maiori (vt aliqui volunt) vel (quod probabilius videtur) licet ad aliquam terminetur, illa videtur esse multo maiori, quam per solam vim motiui naturalem fieri possit, vt ex modo loquendi scripturæ non obscure colligitur: ergo necesse est dicere, ipsammet vim motiui aliquo modo augeri.

Dicendum est ergo, ad agilitatem in hoc motu in primis requiri, virtutem ipsam actiuam motus augeri, siue hoc sit per additionem alicuius qualitatis, siue per solum maiorem Dei concursum ventis animæ vel corpore Beati vt instrumento ad hunc effectum

Facilitas corporis gloriosi in motu locali progressiuo.

Durand. Palud. Maior. Bonauent. Corpore beatorum naturalium est grauitas.

Agilitas in motu progressiuo beatorum corporum uide promouens.

fectum naturales vires superantem, de quo postea dicemus. Deinde addi potest, ad hanc velocitatem etiam iuuare optimam dispositionem corporis, & organorum eius. Ex hac enim multum pendet facilitas motus. Erit autem hæc optima dispositio in corporibus beatis, quod membra omnia habebunt & qualitates omnes, & quantitatem, ac figuram naturæ suæ maximè accommodatam: habebunt quoque spiritus vitales perfectissimos, & purissimos, neque erit in eis aliquod extrinsecum impedimentum, quale nunc interdum esse solet in nobis propter redundantiam humorum, vel exhalationum seu saporum, quæ multum interdum impediunt corporis agilitatem. De naturali autem pondere, grauitate corporis probabile est, quod Durandus dicit, quamuis qualitas ipsa maneat in corpore beato: tamen diuina virtute impeditur, ne resistat actualiter inclinando ad locum contrarium. Sicut, quando corpus penetratur cum alio in eodem loco, licet neutrum priuetur propria quantitate, diuina tamen virtute fit, ut sibi non resistat. Dices: Hæc actualis inclinatio est effectus formalis ipsius grauitatis, ergo non potest impediiri manente grauitate. Respondetur negando antecedens, si loquamur de proxima, & actuali inclinatione, à qua prouenit resistetia, & retardatio motus. Hæc enim non formaliter, sed effectiue prouenit à grauitate. Sicut enim sublata efficientia, grauitas non moueret lapidem deorsum, ut verbi gratia, si Deus suum concursum suspenderet, ita eadem efficientia, omnino sublata lapis non resisteret subleuanti illum sursum uel mouenti. Quia non resistit, nisi in quantum effectiua est contrarij motus, uel quietis, seu permanentiæ in contrario loco: nam hinc fit, ut retardet talem motum. Vel secundò dici potest, etiam si ex parte grauitatis maneat aliqua resistentia: virtutem tamè motiuam tantam esse, ut ea non obstante possit velocissimum motum agere. Sicut, si terra moueatur sursum ab Angelo, resistit quidem quantum potest sua grauitate, nihilominus propter Angeli virtutem potest summa velocitate cieri. Tota ergo difficultas huc reuocatur, ut videamus quomodo virtus motiua in corpore beato augeatur, quod simul cum puncto sequenti explicatur.

Gravitatio corporum quomodo resistit, & retardat velocitatem motus.

Durand.

Scot.

Secundo dicendum est de altero genere motus, quo veluti vno impetu totum corpus se mouet æque primo. De quo Durand. d. 4. q. 7. negat huiusmodi motum esse in corporibus beatis, & contrarium dicit esse fictitium, & inopinabile. Veitur autem ratione valde infirma, scilicet, quia oportet distinguere partem mouentem à parte mota, ergo si non sit motus vnus partis organicæ per aliam, oportet, ut anima sit mouens, & corpus motum, unde, cum in homine non sit alia forma præter animam rationalem sola materia erit mota. Secundo argumentatur ad hominem contra Scotum loco statim citando. Quia in corpore glorioso non erit noua virtus motiua, quæ non sit naturalis homini, seu animæ etiam informati corpus corruptibile, sed virtus ad mouendum corpus hoc modo non est homini naturalis, neque conueniens animæ informanti corpus corruptibile ut constat tum experientia, tum etiam, quia natura non dedit corpus aptum, & dispositum ad hunc motum, sed tantum ad progressiuum.

Nihilominus hæc Durandi sententia parum probabilis est. Nulla est enim ratio, cur gloriosis corporibus hunc motum denegemus. Præsertim cum scripturæ maiorem agilitatem, & velocitatem illis tribuere videantur, quam possit commode inueniri in motu progressiuo, ut indicant illa verba, *Quasi scintilla in arundine discurret.* Præterea quando corpus gloriosum ascendit in cælum non fertur ab Angelis (esset enim magna imperfectio, si ipsum sua vi ascendere non posset) ille autem motus non est progressiuus. Neque enim verisimile est (quod

Fr. Suarez. tom. 2.

Sap. 3. Corpus beati vno veluti impetu moueri per spiritum aquæ primo potest.

A quidam fingunt) ascendere gradiendo per aera tantquam per scalam. Nam (esto) hoc non repugnet, quia potest corpus gloriosum non impellere, neque diuidere aerem, atque ita illo niti, seu sistere secundum vnā partem, ut secundum aliam ascendat, & ita successiue perficere ascensum: tamen magna imperfectio esse videtur, quod Beatus coarctetur ad hunc modum ascensus. Et in spheris cælestibus, cum illuc ascendat sine diuisione cæli per solam penetrationem, vix potest commodè intelligi huiusmodi motus. Denique ratio Durandi nullius est momenti, tum quia, licet demus virtutem motiuam esse in sola anima, non inde fit, solam materiam moueri, sed totum compositum, & ea distinctio sufficit inter mouens & mobile. Tum etiam quia quamuis admittamus, hanc virtutem esse in corpore informato ab anima, posset per illam moueri. Quia non est necessarium simpliciter, ut virtus, quæ est principium motus, & ipse motus sint in distinctis subiectis, præsertim quando illa virtus ab intrinseco agente indita est. Secunda vero ratio Durandi, ad hominem quidem est efficax: non tamen simpliciter. Procedit enim ex falso fundamento, ut iam ostendam. Et hanc sententiam tenent Scotus, Paludanus, & alij.

Scot. Palud.

Merito tamen inquirunt, qua virtute possit Beatus hoc modo mouere corpus suum. In qua re duæ sunt opiniones extremæ: Prima affirmat, Deum solum esse, qui efficit hunc motum, vel claritatem eius, quatenus vires supernaturales superat. Quod censet probabile Maior d. 49. q. 18. & Suppl. d. 44. q. 2. art. 2. Sed non est sententia hæc consentanea sanctis Patribus, qui non solum dicunt motum corporis gloriosi fore velocissimum, sed etiam ipsum corpus futurum esse agile, ac velox, sicut spiritum: non dicitur autem corpus velox, solum quia possit ab alio moueri. Item semper ita loquuntur, ut dicant, illa corpora posse se mouere: quin potius Isaias c. 40. aperte ita loquitur, *Assument pennas, &c.* ut supra cum sanctis Patribus poterauimus: hæc autem verba significant internam vim, & non tantum motionem ab extrinseco. Quod etiam confirmant illa verba Pauli i. ad Cor. 15. *Seminatur in infirmitate, surget in virtute:* ubi videndus est D. Thomas.

Secunda sententia affirmat, hunc motum corporis gloriosi, & omnem velocitatem eius, prouenire ab interna virtute conaturali homini. Hanc autem virtutem aliqui tribuunt corpori, ut Alensis, & alij: qui fingunt in humano corpore missionem quintæ essentiæ, cuius vim dicunt prædominaturam in corpore glorioso, & ab illa prouenire hanc vim mouendi. Ita refert D. Tho. q. 56. ar. 3. Sed hæc opinio per se est improbabilis, ut in superioribus ostensum est. Scot. verò d. 4. q. 14. dicit, hoc fieri naturali virtute animæ. Existimat enim animam habere virtutem ad mouendum corpus non tantum organicè: sed etiam alio genere motus. Quod hac ratione suadet, quia anima separata potest seipsam mouere: tunc autem non se mouet organicè: ergo etiam, quando informat corpus, habet eandem vim mouendi, & seipsam, & corpus coniunctum: sicut Angelus, potest mouere corpus assumptum, vel imitatio motum progressiuum, vel simpliciter, & æquè primo totum corpus mouendo. Quod si inquiras, quænam sit hæc virtus, & quomodo non experiamur illam in corpore corruptibili, respondet re ipsa esse eandem cum virtute, qua mouemur motu progressiuo, quia non oportet multiplicare potentias sine causa. Dicit tamè hanc virtutem ita esse in anima informante corpus corruptibile, ut non equè dominetur omnibus partibus corporis. Quia non omnes sunt æquè dispositæ ad motum, neque æquè propinquæ, seu immediatæ virtuti motiue, ideo prius mouetur pars melius disposita, & propinqua, & per illam mouetur alia, & ita causatur progressiuus motus. At in corpore glorioso omnes partes sunt æquè dispositæ, & recipi-

Yy 3

dum

dum motum, ideoque æquè primo poterunt moueri eadem virtute omnes. Quod si vrgeas, etiam si admittatur hæc virtus naturalis, illam esse imperfectam, & insufficientem, ad tantam velocitatem, & agilitatem: respondet, illam virtutem naturalem intendi usque ad illum gradum, in quo possit eum effectum efficere, sicut intenditur, inquit virtus visiva & alia. Sed in hac sententia Scoti multa displicent. Primum sine fundamento dicit, posse animam informare corpus naturali virtute totum illud mouere æquè primò. Id n. repugnat experientiæ, & naturali compositioni corporis, & membrorum eius. Argumentum vero desumptum ex anima separata non est efficax. Quia licet verum sit, animam separatam posse se mouere sine organis, non inde fit, eodem modo posse mouere corpus coniunctum. Fieri namque potest, vt non habeat tantam virtutem supra corpus sicut supra seipsam: Item quia non potest mouere corpora sola voluntate, sicut potest Angelus, & ideo, quando mouet corpus, quod informat, id prestare non potest, nisi modo tali corpori accommodato, scilicet organicè mouendo vnam partem mediante alia. Præterea, quod Scotus inquit, quasi per accidens esse, vt nunc anima moueat corpus tantum motu progressiuo propter membrorum indispositionem, alienum videtur à vera philosophia. Quia considerata naturalis hominis dispositione, & compositione non est per accidens, sed intrinsecè ac per se humano corpori sic moueri. Nam ex primaria institutione naturæ, ipsa mēbra corporis sunt ad hunc motum accommodata, & non ad alium. Neque fingi potest, quod sit illud impedimentum, aut indispositio, quæ dicitur esse in membris humani corporis in statu corruptibili, aut in statu innocentie, in quo erat corpus optimè temperatum secundum dispositionem naturalem. Rursus, vel illa virtus motiua est in sola anima, vel aliquo modo est in membris, & per quædam principaliora deriuatur ad alia. Si dicatur prius: ergo hæc virtus æquè immediatè est applicata omnibus membris: ergo, quod vnū moueatur prius quam aliud, non prouenit ex propinquitate, siue distantia, neque ex defectu alicuius dispositionis, vt Scotus fingit. Si vero dicatur posterius: ergo ille ordo, & modus motus non est per accidens, sed per se: cumque illa dispositio sit naturalis homini, manebit etiā in corpore beato. Tandem quod Scotus ait, hanc vim motiuam sine progressiuo motu, sine alio, perfici in corpore glorioso per modum intensionis, falsum est, & idem censo de visu, & quacunque simili potentia. Ratio est, quia hæc potentie sunt natura sua indiuisibiles: ergo non possunt augeri per intensionem, alioqui etiam intellectus, & voluntas possent intendi.

Prior modus
deklarandi
docem agili-
tatis.

Obiectio.

Responsio.

Obiectio.

Responsio.

Duobus ergo modis intelligere possumus cōferri Beato hanc virtutem ad mouendum corpus suum hoc genere motus, & eisdem intelligendum est posse augeri virtutem ad progrediendum velocius. Primus modus est, quod anima Beati supernaturalem vim habeat, vt sua voluntate, & efficacia moueat suum corpus hoc genere motus & maxima velocitate. Dices, Si hæc efficacia non est animæ connaturalis, quid illi additur, quo illam habeat de nouo in corpore glorioso? Nam sola non repugnantia, seu optima dispositio corporis non satis est sine virtute effectrice. Respondetur intelligi posse communicari hanc virtutem eo modo, quo intelligitur communicari virtus miraculorum effectrix, videlicet vt statuerit Deus vt hac voluntate vt instrumento ad efficiendum hunc effectum, dando illi concursum ad hunc modum agendi accommodatum, quoties ipsa voluerit. Dices, Ergo iuxta hunc explicandi modum hæc agilitas non erit aliqua dos intrinseca Beato: sed tantum extrinseca motio Dei veluti certa lege præparata, seu promissa. Respondetur verum esse iuxta hanc explicationem agilitatem non addere qualitatem actiuam, non tamen propterea dicenda est ex-

trinseca tantum motio seu denominatio, quia ille effectus non tantum à Deo fit: sed ab ipsa anima per virtutem intrinsecam, non merè naturalem, sed obedientialem actiuam. Sicut virtus miraculorū non est denominatio extrinseca: sed aliquid intrinsecum cum præparatione diuini auxilij. Et hic modus explicandi videtur consentaneus Aug. 13. de Ciui. c. 18. vbi inquit, *Sanctorum perfectos atque beatos spiritus diuino munere sine difficultate posse ferri quo voluerint, & sistere, vbi voluerint.* Et idē fere repetit li. 22. c. 11. Qui bus locis in hoc sensu dicit, beata corpora non habere graue pondus, quo deprimantur, non quia priuētur qualitate aliqua naturali, sed quia per illam non resistunt, quominus ad nutum voluntatis obediunt. Et hūc modū dicēdi sequitur Sotus 4. d. 49. q. 4. ar. 7.

August.

Sotus.
Maior.
Sup. Gab.

Secundus dicendi modus est, vt hæc virtus actiua motus sit aliqua qualitas indita corpori beato, quæ natura sua habeat vim efficiendi motum ad quamcunque loci positionem, quamuis illius efficacia pendeat à voluntate Beati eo modo, quo supra dictum est de omni alia efficientia. Atque hæc sententiam videtur amplecti D. Thom. d. 49. q. 2. ar. 3. quæ. 1. vbi dicit, hanc agilitatem esse perfectionem fluentem ab anima glorificata in corpus, quæ illud reddit habile, vt obediatur animæ vt motori, vbi apertè ponit qualitatem. Nec potest intelligi de qualitate quæ tantum passiuè disponat corpus ad suscipiendū motum. Nam si in sola anima esset efficiens virtus actiua, non esset necessaria in corpore noua qualitas, aut dispositio præter temperamentum optimum, & ablationem omnis impedimenti intrinseci: cum ergo in corpore qualitatem requiratur, necesse est, eum lo-

D. Thom.

Richar.
Bonauent.
Palud.

qui de qualitate actiua. Et idem sequitur Rich. ibi artic. 4. q. 7. significat Bonauent. in vlt. ar. illius d. clarius & latius, Palud. dif. 4. q. 4. Et ratio adiungi potest, quia quando effectus fieri potest per virtutem intrinsecam natura sua proportionatam, Deus præbet illam: motus autem localis, & velocitas eius, licet interdum superent naturalem virtutem animæ, tamen in se sunt effectus naturales, quos à virtute creata proprijs viribus fieri nihil repugnat: ergo potest infundi virtus intrinseca effectiua huius motus.

Obiectio.
Scot.

Sed obijcit Scotus, quia non potest vna qualitas esse indifferens ad mouendum versus omnes differentias positionis. Quia talis qualitas vnam tantum naturalem propensionem habere potest: ergo inclinabit ad vnum definitum locum, & consequenter, si ad alia loca moueatur corpus, non modo non iuuabit, sed potius impedit. Respondetur, negando consequentiam. Nam potest esse qualitas de se indifferens ad efficiendum hoc, vel illud vbi. Nam (si attentè res consideretur) siue Beatus sit in cælo, siue in terra, ipsa vbi intrinseca non sunt specie diuersa, & idē, cum alioqui hæc virtus non sit connaturalis, non est necesse, vt inclinet ad certum locum, neque ad seruandum aliquem situm, vel ordinem respectu aliorum corporum: ex quo prouenire solet naturalis inclinatio ad aliquem motum, ac proinde potest optimè intelligi qualitas indifferens ad omne vbi, & habens efficaciam cuiusvis motus tendentis ad quæcunque locum, quæ per voluntatem determinetur ad hunc, vel illum motum efficiendum. De modo autem quo hæc qualitas infundatur, & dimanet à beatitudine animæ, eodem modo iudicandum est, sicut de claritate diximus. Et hinc etiam facile intelligi potest, quomodo hæc dos maior esse possit in maiori, quam in minori Beato propter maiorem vim ad velocius mouendū corpus: quæ potest prouenire vel ex intensiori, & perfectiori qualitate iuxta posteriorem modum, vel ex maiori Dei concursu iuxta priorem.

Responsio

Tertio dicendum est de alio genere mutationis, seu agilitatis, quæ est per subitam mutationem, quæ fiat in instanti. De qua vnum est certum scilicet, non posse talem modum mutationis fieri transeundo per me-

Corpus mo-
ueri in instā-
ti ab extre-
mo in extre-
mū trāsēdo
per medium
impossibile.

per medium: quia oporteret vel totum corpus, vel aliquas partes eius simul esse in duobus locis quantitatiue, quod suppono esse impossibile secundum ordinariam potentiam. Et praesertim est indubitatum, non esse in potestate cuiuscunque Beati corpus suum in pluribus locis constituere: quia hoc nullum habet fundamentum, neque ad statum, vel perfectionem gloriae vlla ratione pertinet. Verum quidem est, habere Christum hanc potestatem supra corpus suum, (vt probabilius existimo, & inferius attingam) non tamen habet illam ratione solius gloriae corporis, sed propter hypostaticam unionem ad verbum. Itaque, si esse potest huiusmodi instantanea mutatio in corpore glorioso, necesse est, vt fiat transeundo ab extremo in extremū sine medio, vel ratione totius, vel ratione partium. Est enim considerandum posse intelligi hunc transitum, vel ad locum distantem, vel ad locum proximum, & contiguum: & in priori modo totum corpus, quod nunc est in hoc loco, futurum esse immediate post hoc in loco distante: vnde necesse est, vt totum illud transeat absque vlla existentia in medio. At in posteriori modo, licet totum corpus non incipiat esse immediate post hoc in loco distante, & distincto à priori loco, tamen necesse est, vt singulae partes sint in partialibus locis distantibus, & ideo oportet, vt transeant ab extremo ad extremum sine existentia in medio, in quo erit diuersa hac mutatio à simili mutatione instantanea angelica. Nam quando Angelus simul deserit totum locum: & alium immediatum acquirit, non intelligitur transire ab extremo ad extremum sine medio, quia totus est in toto loco, & in singulis partibus eius propinquis, & distatibus, & ipse non habet partes: quare se excludant à partialibus locis. At verò corpus constat huiusmodi partibus, & ratione illarum habet extensionem in ordine ad locum, ita vt totus sit in toto loco & pars in parte, & ideo si totum in momento acquirit nouum locum integrum, necesse est vt partes de nouo existant in locis distantibus absque transitu per medium. Quære igitur, an possit corpus Beati moueri in instanti nihil aliud est, quam quære an possit transire ab extremo ad extremum sine medio.

D. Thom.

Qua in reinuenio fere omnes Theologos negantes corporibus beatiss hanc potestatem. Cuius rei præcipuus autor est D. Tho. 4. disp. 44. q. 2. art. 3. q. 3. qui dicit implicare contradictionem. Cuius fundamentum est. Quia corpus non mouetur, quando totum est in termino à quo, neque quando totum est in termino ad quem: quia tunc iam est motum: ergo mouetur, quamdiu est in medio: ergo necesse est, vt sit in medio, alioqui perueniret de vno loco ad alium, & nunquam moueretur, quod implicat contradictionem, quia ipsa successio locorum est motus localis. Quam rationem, eiusque conclusionem amplectitur Scot. d. 49. q. 4. art. 7. Sed in hi nullo modo probatur. Censeo enim, hoc mutationis genus esse possibile diuina ac supernaturali virtute, vt latius Deo dante dicemus ac supernaturali virtute, Et patet facile, quia ratio adducta non ostendit implicationem contradictionis, neque hætenus est aliqua excogitata, quæ illam ostendat. Assumptum declaratur, quia in hoc genere transitus non intercedit motus successiuus, sed mutatio instantanea. Vnde fit, vt mobile tunc mutetur, quando totum primo est in termino ad quem, quia tunc se habet aliter, quam prius. Nec refert, quod iam totum sit mutatum. Quia in mutationibus instantaneis simul est fieri, & factum esse, mutari, & mutatum esse. In quo eadem est ratio in Angelo quo ad mutationem discretam, seu instantaneam loci. Idem quippe interrogari de illo potest, quando, scilicet moueatur, vel in termino à quo, vel ad quem: & idē necessario respondendum est, nec facienda est vis in

Sorvus:
Trāsitus ab
extremo ad
extremū sine
medio diu-
ina virtute
possibilis.

verbis, motus, aut mutatione, dum modo de re constet, qua intellecta, nullum censetur inconueniens, quod aliquod corpus mutauerit locum absque motu, scilicet successiuo, cum sola instantanea mutatione. Quod si quis contendat, Angelum in hoc genere motus non mutari, dum est in termino ad quem: sed in successione vtriusque termini, idem responderi poterit de corpore, quamuis in vtroque sine causa vel necessitate id asseratur. Nisi fortasse eadē res, quæ à nobis explicata est, obscurioribus verbis dicatur. Nam reuera tota hæc mutatio est in illo instanti, in quo acquiritur terminus ad quem, quamuis non sit sine habitudine, & respectu ad terminū à quo, in toto autem præcedenti tempore mobile quieuit, quia eodem modo se habuit ac prius.

Alij ergo Theologi in assertionem consentiunt: non quia contrarium implicet contradictionem: sed quia huiusmodi genus motus est supra omnem virtutē creatam, cum tamen corpus gloriosum tantum possit mutare locum per virtutem creatam animæ, aut ipsius corporis. Ita Palud. dist. 44. q. 4. Duran. quæst. 7. Richard. distinct. 49. artic. 4. quæst. 7. & 8. ac fere alij. Nihilominus tamen probabiliter sustineri potest, datum esse Beato hanc vim, vt transire possit ab extremo ad extremum sine medio. Quia sancti Patres de agilitate corporis gloriosi tractantes, hanc ei vim tribuere videntur. Dicunt enim, posse corpus Beati in momento, & absq; retardatione eo diuerrere, quo impetus spiritus eum direxerit. Ita loquitur Laurentius Iustinianus dicto libro de perfectione monastica conuersationis, capit. 23. Augustinus vero de cognitione beatæ vitæ, cap. 45. & Anselm.

Palud.
Duran.
Richard.
Corporabea-
torum trās-
ire ab extre-
mo ad extre-
mū possunt
sine medio.

Lau. Iust.
August.
Anselm.

lib. de similitudinibus, cap. 48. & in prologo, cap. 25. dicunt corpora gloriosa futura Angelis æqualia in velocitate: sed est probabile, Angelos naturali virtute posse transire ab extremo ad extremum, non contingendo medium: ergo eadē velocitas ex sententia horum Patrum communicatur per gloriam corpori beato. Vnde Augustinus supra, & in Enchirid. cap. 90. & alijs locis citatis, sectione 1. dicit, tam cito posse Beatum reali præsentia sui corporis transire ad distantem locum, quam potest cogitatione: potest autem cogitatione subito transire, nihil de medio cogitando. Et Bern. sermo. 4. in festo omnium Sanctorum, Tanta (inquit) futura est corporum agilitas beatorum, vt possint, si velint, absque omni mora, seu difficultate ipsam quoque cogitationem nostrarum sequi ad omnia velocitatem. Et confirmatur, quia probabile est, animam separatam posse hoc modo moueri, & subito transire de vno loco in alium. Quia si Angelus id potest, cur non etiam anima? Sed in beatitudine non priuabitur anima propter unionē ad corpus vlla spiritali perfectione, & quasi libertate: ergo idem poterit cōiuncta corpori, quod secum eodem modo mouebit. Tandem quia Paulus dixit, resurrecturum corpus illud spirituale, dicunt Theologi habiturum proprietates spiritus etiam si supernaturales sint, & per virtutem creatam fieri non possint, vt verbi gratia posse penetrare per alia corpora: posse agere, & non agere suo arbitrio: cur ergo non idem dicatur de hac mutatione? Quæ ratio, vt minimum ostendit, fundamentum contrariæ sententiæ non esse firmum. Est ergo hæc sententia satis verisimilis, præsertim si verum est, hoc genus mutationis esse rebus spiritalibus connaturale: quod tamen incertum est.

Bernard.

1. Cor. 15.

Supposita verò hac sententia, addenda sunt duò. Primum est hanc mutationem non fieri per qualitatem superadditam. Quia nulla esse potest, quæ natura sua vim habeat ad mouendum corpus hoc modo. Neque verò dicendum est, fieri à solo Deo, ipsò Beato tantum passiuè concurrente, propter rationes allatas in secundo puncto: sed fieri ab anima, vel corpore Beati, vt instrumento diuinæ virtutis,

Yy 4 iuxta

iuxta modum paulo ante explicatum. Alterum est, in hac agilitate esse æquales omnes Beatos. Quia cū sit mutatio instantanea, non suscepit magis, aut minus: nisi quia fortasse dicat, perfectiorem Beatum posse ad locum distantiores vnica mutatione moueri: quod tamen neque est consentaneum modo loquendi Patrum (vt vidimus) neque est necessarium. Quia non est cōtra perfectionem beatitudinis quod in aliqua perfectione accidentaria sint Beati omnino similes, & æquales vt de immortalitate supra dictum est, & de subtilitate statim dicemus.

SECTIO V.

Utrum corpus Christi post resurrectionem potuerit simul esse in eodem loco cum quolibet alio corpore, & quomodo.

Diximus in prima sectione huius disputationis, subtilitatis dotem intelligendam esse in ordine ad penetrationem corporis gloriosi cum quouis alio corpore in eodem loco. Quia licet alijs modis explicari soleat: nullus tamē esse potest ita proprius, & accommodatus ad distinguendam hanc dotem ab alijs perfectionibus animæ & corporis, tam naturalibus, quam supernaturalibus. Tria ergo de hac dote explicanda supersunt. Primum an hic effectus sit possibilis. Secundum an de facto tribuatur corpori glorioso ratione beatitudinis. Tertium qua virtute, quoque modo fiat.

*Durand.
Palud.*

Circa primum Durandus disp. 4. quæst. 6. opinatur implicare contradictionem hunc effectum, scilicet vt corpora quantitativa existentia in loco simul se penetrent in eodem loco: cuius opinionem probabilem iudicat Paludanus. quæst. 3. Fundamenta sunt. Primum, quia duo corpora repugnant esse in eodem loco ratione suarum quantitatum, igitur manentibus eisdem quantitatibus, manet eadem repugnantia, quæ nullo modo potest auferri, quia non est effectiua: sed formalis. Secundo, quia non possunt omnes partes eiusdem quantitatis ita se penetrare, vt simul in eodem situ constituantur: ergo nec diuersa corpora. Consequentia est euidēs, quia tanta est repugnantia inter corpora discreta, quanta inter partes continuas. Sola enim continuitas non addit specialem repugnantiam. Antecedens vero patet, tum quia de ratione quantitatis est, vt habeat partem extra partem: tum etiam quia alias posset totum calum modico in vase concludi. Tertio fieri non potest, vt partes quantitatis successiuæ sint simul duratione: ergo neque etiam fieri potest, vt partes quantitatis continuæ sint simul loco. Patet consequentia: quia sicut de ratione quantitatis successiuæ est prius, & posterius in duratione: ita de ratione quantitatis continuæ permanentis est extensio partium, vt vna sit extra aliam. Quarto quia non potest vnus corpus quantitativæ poni in locis distinctis: ergo nec distincta corpora in eodem loco.

Hæc verò sententia omnino falsa est, & improbabilis, & occasionem præbet errandi circa multa mysteria fidei. Primo circa mysterium Eucharistiæ, in quo licet propriè non fiat penetratio quantitativæ: tamen propria quantitas corporis Christi altiori modo simul est realiter præsens cum quantitate panis, & vna pars corporis Christi ibi est, vbi est alia. Vnde Durandus coactus est negare, quantitatem corporis Christi esse sub Sacramento altaris. Quæ sententia erronea est, vt sub loco dicitur. Aliare-
sponsio colligi potest ex Paludano, scilicet posse fieri per diuinam potentiam, vt corpus sit quantum, & non occupet locum. Quia illud est prius, quam hoc, & hac ratione posse fieri, vt corpus Christi, licet sit quantum, tamen quia vt est in sacramento nō

occupat locum, possit simul esse cum quantitate panis. Quod verò corpus quantum sit in loco, & non occupet locum, hoc est impossibile. Quia sunt omnino idem, si autem corpus occupat locum, impossibile etiam est, vt simul admittat aliud corpus in eodem loco. Quia occupare locum nihil aliud est, quam habere partes positione distinctas, & distantes à se invicem, & ab omni alia quantitate. Hæc vero responsio, licet aliquo modo euitet prædictum errorem circa fidem: tamen nullo modo satisfacit. Primo, quia multo difficilius est facere, vt corpus quantum non sit in loco, quam vt existens in loco simul sit cum alio corpore. Si igitur primum fieri potest cur non secundum? Antecedens declaratur. Nam vel esse in loco, late sumitur pro quocunque modo existendi alicubi secundum præsentiam realem: & ita non solum difficilius: sed etiam impossibile est, esse corpus quantum, & non esse in loco seu alicubi realiter præsens: vt dicemus latius agentes de Eucharistia. Velle in loco idem est, quod esse quantitativè in loco seu modo connaturali quantitati: & hoc modo multo difficilius est, separare à corpore quanto huiusmodi esse in loco. Quia non solum impeditur effectus extrinsecus, & quasi priuatiuus, scilicet, expulsio alterius corporis ab eodem loco, sed etiam effectus intrinsecus, scilicet propria extensio in ordine ad locum, qua impedita consequitur, quidquid est admirabile, supernaturale in alio effectu, scilicet, quod tota quantitas vnus corporis sit simul cum alio corpore, & similiter quantitas omnium partium inter se. Denique quamuis repugnet corpus esse quantitativæ in loco, & non occupare locum, tamen hoc ipsum, occupare locum, præcise, & formaliter non est distare ab alia quantitate, vel illam expellere ab eodem loco: sed est, ita replere illud locum, vt totum sit in toto, & pars in parte. Ex quo fit, vt corpus existens in loco, natura sua aptum sit ad expellendum aliud corpus, & distandum ab illo, & hanc aptitudinē semper retinet, quamuis actu non expellat. Ergo formaliter non repugnat, corpus occupare locum, & actu non expellere aliud corpus ab eodem loco: quia hoc est quid posterius, poterit ergo separari à priori, sicut etiā de alia proprietate quantitatis dicebatur.

Secundum mysterium fidei, & quod pugnat cum sententia Durandi, est triuitas Christi ex Virgine integra, & omnino intacta permanente, de quo in superioribus diximus, & ostendimus, Durandi euasiones non esse fidei consentaneas.

Tertium est mysterium resurrectionis Christi. cuius corpus egressum est de sepulchro clauso, & ingressum est ad discipulos ianuæ clausis. Ad quod varijs modis respondent Durandus, & Paludanus. Et primo negat ex Euangelij colligi, Christum egressum esse ex sepulchro lapide obserato. Nā licet Marcus referat, mulieres euntes ad monumentum dixisse. *Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti?* tamen non refert, id dixisse, postquam ad monumentum pertinerant. Nam potius Lucas cap. 24. refert mulieres venisse ad monumentum, & inuenisse lapidem reuolutum: ergo ex Euangelij non potest colligi, lapidem fuisse sublatum, postquam Christus surrexerat, & non antea. Sed vt verum sit, hoc non esse expressum in scriptura, habetur tamen ex communi sententia antiquorum Patrum, qui ita videntur Euangelistas intellexisse, ex perpetua Ecclesiæ traditione. Iustinus quæst. 117. ad Gentes. *Quemadmodum* (inquit) *non mutatione corporis in spiritu Dominus super mare ambulauit, verum diuina potentia sua mare, quod pedibus calcare nequiret, ad ambulandum commouit, & peritum reddidit: ita & suapte potentia in monumento, cui lapis impositus fuit, egressus est Iustin.* *& ad discipulos ianuæ clausa ingressus.* Non enim exercitationis eius gratia facti ipsius de monumento facta est deuolutio, sed eorum causa, qui id erant conspecturi, vt ipsi reser-